

'Bij autisme denken mensen niet snel aan logopedie,' stelt Anke van Wijk, autismeconsulent en logopedist bij Lunetzorg in Eindhoven. 'Bij logopedie denken we vooral aan spraakproblemen en stotteren. Maar communicatie is juist vaak een struikelblok voor mensen met autisme. En daar kan logopedie bij helpen.'

AUTISMECONSULENT ANKE VAN WIJK:

Logopedie bij autisme? Logopedie bij autisme!

Door Nicole Mulders

Van Wijk is deskundige op het terrein van autisme en logopedie. Er zijn in Nederland helaas nog maar een beperkt aantal logopedisten die gespecialiseerd zijn in autisme. Van Wijk gelooft heilig in de samenhang tussen die twee velden. Vandaar dat ze meer aandacht vraagt door logopedisten voor mensen met autisme. Ongeacht de leeftijd van de persoon met autisme, werkt logopedie vaak goed. De meerwaarde van logopedie bij autisme is vaak onbekend bij hulpverleners en bij mensen met autisme zelf.

'Mensen met autisme worden vaak niet (goed) begrepen'

aan bod komt, is de kwestie hoe je een vraag duidelijk stelt. Of waarom een bepaald gesprek mis is gelopen en hoe het anders kan.'

Een ander struikelblok kan zijn dat mensen met autisme een situatie of gesprek te letterlijk nemen. 'Je moet juist tussen de regels door lezen.' Van Wijk haalt een mooi voorbeeld aan. 'Ik heb een jongen met autisme behandeld, die niet wist

wanneer hij in een groepsgesprek kon interrumperen. Hij koos juist een moment van een adempauze van iemand om zijn verhaal te starten. Omdat hij wist dat hij anderen niet in de rede mocht vallen. Hij wist niet of zijn timing in de gehele context paste. Dat zijn juist concrete vaardigheden waarin ondersteuning belangrijk is.'

Ook de communicatie en informatie vanuit de omgeving kan een aandachtspunt zijn vanuit de logopedie. Van Wijk geeft vaak uitleg over hoe de omgeving concreet, compleet en correct kan communiceren. 'Dat is maatwerk, omdat het bij iedere persoon weer anders is.'

Tempo

Tempo in gesprekken is ook een lastig element bij mensen met autisme, weet Van Wijk. 'Vooral het tempo van mensen zonder autisme vinden zij moeilijk. Dat gaat meestal te snel. De eerste groep heeft vaak meer schakeltijd nodig. En dus gaat alles minder snel.' Ook bij life-events, zoals een verhuizing of het veranderen van opleiding is tempo en goede informatie van belang. 'Juist dan is het nodig iemand te begeleiden.'

Anke van Wijk is logopedist en autismeconsulent in Eindhoven. Zij volgde de master autisme en ontwikkelde een post-hbo-opleiding autisme. Van Wijk werkt voor Lunetzorg, Fontys en het Centrum voor Consultatie en Expertise.

Van Wijk heeft bewust niet enkel voor logopedie óf werken met mensen met autisme gekozen. 'Ik vind juist de combinatie zo mooi. Alhoewel ik denk dat we de communicatieproblemen bij mensen met autisme nooit helemaal kunnen oplossen. Logopedie kan wel een belangrijke bijdrage leveren aan beter begrijpen en beter begrepen worden.'

Van Wijk voelt zich betrokken bij mensen met autisme. 'Ik vind hun echtheid mooi. Niet tussen de regels door, recht voor zijn raap. Ze worden vaak niet (goed) begrepen en moeten daardoor tegen oordelen vanuit de omgeving opboksen. En ik kan met ze lachen. De eerlijkheid kan ook zulke grappige situaties opleveren. Lachen met elkaar kan relativeren. Van de oprechtheid van mensen met autisme kan iedereen leren. Heel fijn om een periode met iemand met autisme mee te lopen in het leven en stukjes in het contact met de omgeving samen te vergemakkelijken.' ●

'Een logopedist kan samen met iemand met autisme sociale scripts maken'

Irene Post (1984) heeft klassiek autisme en woont met haar twee papegaaien in een beschermde leefgroep. Ze heeft orthopedagogiek gestudeerd in Leiden en combineert die kennis graag met haar ervaringsdeskundigheid om te vertellen over autisme. avicularia.irene@gmail.com

Autistisch trouwen

Mijn vriend heeft me anderhalf jaar geleden ten huwelijk gevraagd, maar we prikten maar geen datum. En dan regel je dus ook niks, dat schiet niet op! Een poosje terug leek het ons toevallig leuk om uit te zoeken of we ook konden trouwen op het landgoed vlakbij ons. We belden en kregen meteen de vraag: 'En op welke datum willen jullie gaan trouwen?' We hadden geen idee, moet dat niet over een halfjaar? 'Eerste week van september maar doen?' vroeg de dame aan de telefoon, 'en een woensdag dus? Oké, dan ga ik eens even kijken naar 4 september 2019. Die dag is nog vrij, hoe willen jullie het vormgeven?' Binnen de kortste keren hadden we een offerte met een hele dagplanning.

Ineens hadden we dus een trouwdatum en -locatie en was het echt! Al die tijd hadden we het voor ons uitgeschoven, want een huwelijk regelen is één en al stress. Maar het startsein was gegeven en mijn autistische brein ging helemaal los. Al wekenlang begint de helft van mijn zinnen met 'op de bruiloft...', of 'voor onze trouwdag...', om gek van te worden. (Niet ik natuurlijk, maar de mensen om me heen). Ik had binnen een week excelbestanden gemaakt van alle gasten, kosten, regelzaken en to do's. De week daarna had ik een ceremoniemeester en een zelfgeschilderde trouwkaart verstuurd. Mijn (deels zelfgemaakte) jurk en een pak voor mijn aanstaande hangen al klaar en de ringen zijn op maat gemaakt. Ondertussen maak ik mijn eigen corsages en bruidsboeket. De huwelijksreis is geboekt. We zijn zelfs al in ondertrouw gegaan bij de gemeente. Oftewel: in minder dan een maand tijd heb ik met heel veel enthousiasme en creativiteit een gigantische trouw-fiep opgebouwd en alles geregeld met mijn partner. Er zit geen rem op. Helemaal geen stress, lekker alles zelf bedenken en het geregeld wordt gedaan door de trouwlocatie en de ceremoniemeester. Dat had ik nou nooit verwacht!

Maar nu heb ik alsnog een lading stress: we moeten nog máánden wachten! We willen NU trouwen! Wat moeten we doen in de tussentijd? Ik word al nerveus als ik denk aan al die lege weken die we nog te gaan hebben en er niks meer te regelen valt. Zoals gewoonlijk komt mijn autisme weer met verrassingen. Wat steeds zo moeilijk leek, blijkt makkelijk en andersom. Nieuwe roeping: misschien moet ik maar weddingplanner worden! ●

'We moeten nog máánden wachten!'